

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 8ης Ιουλίου 2014

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Ουγγαρίας για το 2014 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σύγκλισης της Ουγγαρίας για το 2014

(2014/C 247/15)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και το συντονισμό των οικονομικών πολιτικών⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 9 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών⁽²⁾, και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της επιτροπής απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της οικονομικής και δημοσιονομικής επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της επιτροπής κοινωνικής προστασίας,

Έχοντας υπόψη την γνώμη της επιτροπής οικονομικής πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 26 Μαρτίου 2010, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφώνησε με την πρόταση της Επιτροπής για τη δρομολόγηση της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», μιας νέας στρατηγικής για την ανάπτυξη και την απασχόληση, η οποία, βασιζόμενη στον μεγαλύτερο συντονισμό των οικονομικών πολιτικών, εστιάζεται στους νευραλγικούς τομείς στους οποίους απαιτείται δράση ώστε να ενισχυθεί το δυναμικό διατηρήσιμης ανάπτυξης και ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης.
- (2) Στις 13 Ιουλίου 2010, το Συμβούλιο, με βάση τις προτάσεις της Επιτροπής, εξέδωσε σύσταση σχετικά με τους γενικούς προσανατολισμούς της οικονομικής πολιτικής των κρατών μελών και της Ένωσης (2010 έως 2014) και, στις 21 Οκτωβρίου 2010, εξέδωσε απόφαση σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις πολιτικές απασχόλησης των κρατών μελών⁽³⁾, οι οποίες από κοινού αποτελούν τις «ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές». Τα κράτη μέλη κλήθηκαν να λαμβάνουν υπόψη τις ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές στις οικείες οικονομικές πολιτικές και στις πολιτικές για την απασχόληση.
- (3) Στις 29 Ιουνίου 2012, οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων των κρατών μελών ενέκριναν «Σύμφωνο για την ανάπτυξη και την απασχόληση», το οποίο παρέχει ένα συνεκτικό πλαίσιο δράσης σε επίπεδο κρατών μελών, ΕΕ και ζώνης του ευρώ, με την κινητοποίηση όλων των δυνατών μηχανισμών, μέσων και πολιτικών. Έλαβαν αποφάσεις σχετικά με τη δράση που πρέπει να αναληφθεί στο επίπεδο των κρατών μελών, ιδίως εκφράζοντας την απόλυτη προσηλωσή τους στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και στην εφαρμογή των ειδικών ανά χώρα συστάσεων.
- (4) Στις 9 Ιουλίου 2013, το Συμβούλιο εξέδωσε σύσταση⁽⁴⁾ σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Ουγγαρίας για το 2013 και διατύπωσε τη γνώμη του σχετικά με το επικαιροποιημένο πρόγραμμα σύγκλισης της Ουγγαρίας για την περίοδο 2013-2016.

⁽¹⁾ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25.

⁽³⁾ Διατηρούνται για το 2014 με την απόφαση 2014/322/ΕΕ του Συμβουλίου, της 6ης Μαΐου 2014, για τις κατευθυντήριες γραμμές των πολιτικών απασχόλησης των κρατών μελών για το 2014 (ΕΕ L 165 της 4.6.2014, σ. 49).

⁽⁴⁾ ΕΕ C 217 της 30.7.2013, σ. 37.

- (5) Στις 13 Νοεμβρίου 2013, η Επιτροπή εξέδωσε την ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης, δίνοντας το εναρκτήριο λάκτισμα του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2014 για το συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Επίσης, στις 13 Νοεμβρίου 2013, η Επιτροπή, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, εξέδωσε την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία προσδιόρισε την Ουγγαρία ως ένα από τα κράτη μέλη τα οποία θα έπρεπε να υποβληθούν σε εμπεριστατωμένη επισκόπηση.
- (6) Στις 20 Δεκεμβρίου 2013, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε τις προτεραιότητες για την εξασφάλιση χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, δημοσιονομικής εξυγίανσης και δράσης για την ενίσχυση της ανάπτυξης. Υπογράμμισε την ανάγκη να επιδιωχθεί διαφοροποιημένη, φιλική προς την ανάπτυξη δημοσιονομική εξυγίανση, να αποκατασταθούν οι κανονικές συνθήκες δανειοδότησης στην οικονομία, να προωθηθούν η ανάπτυξη και η ανταγωνιστικότητα, να καταπολεμηθούν η ανεργία και οι κοινωνικές επιπτώσεις της κρίσης και να εκσυγχρονιστεί η δημόσια διοίκηση.
- (7) Στις 5 Μαρτίου 2014, η Επιτροπή δημοσίευσε τα αποτελέσματα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης που διεξήγαγε για την Ουγγαρία, με βάση το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011. Η ανάλυση της Επιτροπής οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η Ουγγαρία εξακολουθεί να αντιμετωπίζει μακροοικονομικές ανισορροπίες, οι οποίες απαιτούν παρακολούθηση και δράση σε επίπεδο πολιτικής. Ειδικότερα, η πραγματοποιούμενη προσαρμογή της ιδιαίτερα αρνητικής καθαρής διεθνούς θέσης, το υψηλό επίπεδο δημόσιου και ιδιωτικού χρέους στο πλαίσιο ενός εύθραυστου χρηματοπιστωτικού τομέα και η επιδείνωση των εξαγωγικών επιδόσεων εξακολουθούν να χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής προκειμένου να μειωθούν οι σοβαροί κίνδυνοι για δυσμενείς επιπτώσεις στη λειτουργία της οικονομίας.
- (8) Στις 30 Απριλίου 2014, η Ουγγαρία υπέβαλε το εθνικό της πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του 2014 και το πρόγραμμα σύγκλισης του 2014. Για να ληφθεί υπόψη η αλληλεξάρτησή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτόχρονα.
- (9) Στόχος της δημοσιονομικής στρατηγικής που περιγράφεται στο πρόγραμμα σύγκλισης του 2014 είναι η μείωση του ονομαστικού ελλείμματος από 2,9 % του ΑΕΠ το 2014 σε 1,9 % έως το τέλος της περιόδου που καλύπτει το πρόγραμμα. Η μείωση αυτή θα επιτευχθεί με κατά μεγάλο μέρος οπισθοβαρή πορεία εξυγίανσης, ενώ οι στόχοι για το έλλειμμα αναθεωρήθηκαν σημαντικά προς τα πάνω σε σύγκριση με το προηγούμενο πρόγραμμα σύγκλισης. Το πρόγραμμα σύγκλισης επιβεβαιώνει τον μεσοπρόθεσμο στόχο του -1,7 % του ΑΕΠ, ο οποίος αντανάκλα τους στόχους του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Ωστόσο, με βάση το εκ νέου υπολογισθέν διαρθρωτικό ισοζύγιο, ο μεσοπρόθεσμος στόχος δεν αναμένεται να επιτευχθεί έως το τέλος της περιόδου που καλύπτει το πρόγραμμα. Το (εκ νέου υπολογισθέν) διαρθρωτικό ισοζύγιο αναμένεται να επιδεινωθεί κατά 1,5 ποσοστιαία μονάδα το 2014, αποκλίνοντας επομένως σημαντικά από τον μεσοπρόθεσμο στόχο, και αναμένεται να σταθεροποιηθεί το 2015, σημειώνοντας υστέρηση 0,5 % του ΑΕΠ από την απαιτούμενη βελτίωση για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου στόχου. Η τιμή αναφοράς για τις δαπάνες δείχνει σημαντική απόκλιση τόσο το 2014 όσο και το 2015. Το (εκ νέου υπολογισθέν) διαρθρωτικό ισοζύγιο αναμένεται να επιδεινωθεί περαιτέρω τόσο το 2016 όσο και το 2017. Γενικά, από το 2014 και μετά προβλέπεται σημαντική απόκλιση από την πορεία προσαρμογής προς την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου στόχου. Το πρόγραμμα σύγκλισης προβλέπει σταδιακή αλλά συνεχή μείωση του δημόσιου χρέους από 79 % του ΑΕΠ το 2013 σε περίπου 75 % του ΑΕΠ το 2017. Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι δημοσιονομικές προβλέψεις του προγράμματος σύγκλισης είναι σε γενικές γραμμές ρεαλιστικό για την περίοδο 2014-2016, ενώ το ΑΕΠ θα σημειώσει αύξηση κατά 2,3 % και 2,5 % το 2014 και το 2015 αντίστοιχα, έναντι 2,3 % και 2,1 % σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής του 2014. Ωστόσο, το πρόγραμμα σύγκλισης είναι υπερβολικά αισιόδοξο για το 2017.

Οι κίνδυνοι όσον αφορά τους δημοσιονομικούς στόχους εξισορροπούνται σε μεγάλο βαθμό το 2014, αλλά αυξάνονται συνεχώς και, από το 2015 και μετά, το έλλειμμα μπορεί να αποδειχθεί υψηλότερο από τον στόχο που τέθηκε. Ιδιαίτερους κινδύνους δημιουργεί το γεγονός ότι η σχεδιαζόμενη μείωση του δείκτη δαπανών προβλέπεται να επιτευχθεί με τη θέσπιση γενικού ονομαστικού παγώματος ή περιορισμού των αυξήσεων κάτω από το ποσοστό πληθωρισμού για τα περισσότερα στοιχεία δαπανών προσωπικής επιλογής. Οι εαρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής του 2014 προβλέπουν ονομαστικό έλλειμμα για το 2014 και το 2015 ταυτόσημο με τους στόχους του προγράμματος σύγκλισης. Με προβλεπόμενο διαρθρωτικό έλλειμμα 2,2 % του ΑΕΠ το 2014 και 2,3 % το 2015, οι προβλέψεις της Επιτροπής επιβεβαιώνουν τον κίνδυνο σημαντικής απόκλισης από τον μεσοπρόθεσμο στόχο από το 2014 και μετά. Επιπλέον, οι προβλέψεις της Επιτροπής επισημαίνουν επίσης τη μη συμμόρφωση με την τιμή αναφοράς για τη μείωση του χρέους το 2014 και το 2015. Το 2014, η προβλεπόμενη επιδείνωση του διαρθρωτικού ισοζυγίου (-1,4 % του ΑΕΠ) είναι μεγαλύτερη από το επιτρεπόμενο για τη συμμόρφωση προς τον κανόνα για το χρέος (-0,5 % του ΑΕΠ). Με βάση την αξιολόγηση του προγράμματος σύγκλισης και τις προβλέψεις της Επιτροπής, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97, το Συμβούλιο είναι της γνώμης ότι χρειάζονται πρόσθετες προσπάθειες διαρθρωτικής εξυγίανσης λόγω των κινδύνων σημαντικής απόκλισης από τον μεσοπρόθεσμο στόχο, καθώς και μη συμμόρφωσης προς τον κανόνα για το χρέος από το 2014.

- (10) Το μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό πλαίσιο ενισχύθηκε με την επέκταση του ορίζοντα σχεδιασμού πέραν του τρέχοντος οικονομικού έτους. Εντούτοις, δεν έχουν ακόμη εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα και ο δεσμευτικός τους χαρακτήρας. Θεσπίστηκαν νέοι αριθμητικοί δημοσιονομικοί κανόνες, αλλά δεν διορθώθηκαν οι αδυναμίες όσον αφορά τον σχεδιασμό τους, οι οποίες συνδέονται κυρίως με την απουσία συστηματικής εκ των υστέρων παρακολούθησης, την έλλειψη μέγιστων επιτρεπτών επιπέδων απόκλισης και ασφαλών διορθωτικών μηχανισμών. Ο περιορισμένος κατάλογος των υποχρεωτικών καθηκόντων και τα αναλυτικά μέσα του Δημοσιονομικού Συμβουλίου εξακολουθούν να μην είναι ανάλογα προς την εξουσία αρνησικυρίας που διαθέτει επί του προϋπολογισμού. Η περαιτέρω ενίσχυση του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού πλαισίου και η διεύρυνση του πεδίου αρμοδιοτήτων του Δημοσιονομικού Συμβουλίου θα βοηθούσαν στη βελτίωση της αξιοπιστίας, της διαφάνειας και της αποτελεσματικότητας του συνολικού δημοσιονομικού πλαισίου.
- (11) Παρά το επιδοτούμενο πρόγραμμα της Κεντρικής Τράπεζας «Χρηματοδότηση για την ανάπτυξη» για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, η κανονική δανειοδοτική ροή στην οικονομία δεν επιβλήθηκε με διατηρήσιμο τρόπο. Δεδομένου ότι αυξήθηκε περαιτέρω η κανονιστική επιβάρυνση του χρηματοπιστωτικού τομέα, περιορίστηκε η ικανότητα συσώρευσης κεφαλαίου. Μέτρα όπως η αύξηση του φόρου στις χρηματοπιστωτικές συναλλαγές συνέβαλαν σε αύξηση της χρήσης μετρητών στην οικονομία. Το χαρτοφυλάκιο των νοικοκυριών επιδεινώθηκε περαιτέρω και το υψηλό ποσοστό μη εξυπηρετούμενων δανείων αποτελεί σήμερα μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις για τον χρηματοπιστωτικό τομέα. Η εξυγίανση του χαρτοφυλακίου παρεμποδίζεται από περιορισμένη αποτελεσματικότητα των διαδικασιών εξυγίανσης. Δεν έχει ληφθεί κανένα νέο ουσιαστικό μέτρο για την απομάκρυνση των προβληματικών στοιχείων ενεργητικού από τον ισολογισμό των τραπεζών. Ο συνδυασμός μεγάλης κανονιστικής επιβάρυνσης και μεγάλου μεριδίου μη εξυπηρετούμενων δανείων οδήγησε σε περιορισμό των διαθέσιμων πιστώσεων. Η κυβέρνηση επανειλημμένα δήλωσε την πρόθεσή της να θεσπίσει νέο σύστημα απαλλαγής για να βοηθήσει τους δανειολήπτες που έχουν συνάψει δάνεια σε ξένο νόμισμα στις περισσότερες περιπτώσεις, τα σχετικά μέτρα δεν ήταν στοχευμένα στους δανειολήπτες που βρίσκονται σε δυσχερή θέση και επηρεάζουν αρνητικά τη νοοτροπία που επικρατεί στα νοικοκυριά στο θέμα των πληρωμών, λόγω της προσδοκίας επιπλέον κρατικής βοήθειας. Η ρύθμιση και η εποπτεία του χρηματοπιστωτικού τομέα ενισχύθηκαν με την ένταξη της αρχής χρηματοπιστωτικής εποπτείας στη δομή της κεντρικής τράπεζας και την ανάθεση στην κεντρική τράπεζα της αρμοδιότητας για τη μακροπροληπτική εποπτεία. Ξεκίνησαν οι προπαρασκευαστικές εργασίες για τη θέσπιση καθεστώτος εξυγίανσης τραπεζών.
- (12) Αν και η συχνότητα μεταβολής των φόρων μειώθηκε σε σύγκριση με πέρυσι, δεν σημειώθηκε σημαντική πρόοδος ως προς τη μεγαλύτερη εξισορρόπηση του συστήματος φορολόγησης επιχειρήσεων. Ορισμένοι μάλιστα από τους υφιστάμενους τομεακούς φόρους αυξήθηκαν. Η εφαρμογή διαφορετικών φορολογικών συντελεστών μεταξύ τομέων εμποδίζει η αποτελεσματική κατανομή των πόρων και, επομένως, επηρεάζει αρνητικά την ανάπτυξη. Για να καταστεί η φορολόγηση της εργασίας περισσότερο ευνοϊκή για την απασχόληση, η Ουγγαρία διέυρυνε τη βάση επιλεξιμότητας για την οικογενειακή πίστωση φόρου επί του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων, προκειμένου να βοηθήσει τους μισθωτούς. Η φορολογική επιβάρυνση των ανύπαντρων χαμηλόμισθων είναι από τις υψηλότερες στην Ένωση. Παρά την κάποια διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής για τις μητέρες με τρία ή περισσότερα παιδιά, τα κριτήρια επιλεξιμότητας για τον νόμο περί προστασίας της απασχόλησης παρέμειναν ουσιαστικά αμετάβλητα, παρόλο που σημαντικό ποσοστό χαμηλόμισθων εξακολουθούν να μην εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του μέτρου. Θα πρέπει να εκτιμηθούν οι επιπτώσεις και η σχέση κόστους/αποτελεσματικότητας αυτού του μέτρου και να προσαρμοστεί αυτό ανάλογα με τις ανάγκες προκειμένου να συμβάλει περισσότερο στην παροχή απασχόλησης στον πληθυσμό. Σημειώθηκε κάποια πρόοδος όσον αφορά τη μετατόπιση της φορολογίας από την εργασία προς τους περιβαλλοντικούς φόρους, αλλά απαιτούνται πρόσθετα μέτρα. Η επιγραμμική σύνδεση των ταμειακών μηχανών με τις φορολογικές αρχές εφαρμόζεται σταδιακά, μετά από επανειλημμένες καθυστερήσεις στο παρελθόν. Ωστόσο, η Ουγγαρία εξακολουθεί να εμφανίζει υψηλό επίπεδο μη τήρησης των φορολογικών υποχρεώσεων, με σταθερό επίπεδο αδήλωτης εργασίας και ελλιπή συμμόρφωση όσον αφορά την καταβολή του ΦΠΑ. Τα μέτρα ελέγχου θα πρέπει να ενισχυθούν, ιδίως για να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα της καταπολέμησης της απάτης στον τομέα του ΦΠΑ.
- (13) Το ποσοστό ανεργίας των νέων μειώθηκε το 2013, αν και το ποσοστό νέων που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης αυξήθηκε. Με αποτελεσματικό συντονισμό των γραφείων της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης με εκπαιδευτικά ιδρύματα και τοπικούς παράγοντες θα μπορούσε να διευρυνθεί η ενημέρωση. Η ανάπτυξη ικανοτήτων στη δημόσια υπηρεσία απασχόλησης, μεταξύ άλλων η κατάρτιση συστήματος κατηγοριοποίησης των πελατών με βάση τα χαρακτηριστικά γνωρίσματά τους, έχει αρχίσει, αν και οι ενεργητικές πολιτικές της αγοράς εργασίας για την ανοικτή αγορά εργασίας θα πρέπει να αξιολογηθούν όσον αφορά την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητά τους και, εάν είναι απαραίτητο, να προσαρμοστούν, ώστε να βελτιωθεί η πρόσβαση στην αγορά εργασίας για ορισμένες μειονεκτούσες ομάδες. Το στοιχείο ενεργοποίησης διαφόρων μέτρων για την αγορά εργασίας και κοινωνικών μέτρων (πρόγραμμα δημοσίων έργων, επιδόματα ανεργίας και κοινωνική πρόνοια) πρέπει να ενισχυθεί. Το πρόγραμμα δημοσίων έργων προσελκύει το μεγαλύτερο μέρος των δημοσιονομικών πόρων που διατίθενται σε μέτρα για την απασχόληση, αλλά το 2013, από τους μετέχοντες σε αυτό, το 11,54 % μπόρεσαν να επιστρέψουν στην ανοικτή αγορά εργασίας μετά την έξοδο από το πρόγραμμα.

Συνεπώς, τίθεται το ερώτημα κατά πόσον θα πρέπει να προσαρμοστεί το πρόγραμμα, ώστε να συνδεθεί περισσότερο, παραδείγματος χάριν, με την ενεργοποίηση, την κατάρτιση και την υποστήριξη για αναζήτηση εργασίας, και να εξασφαλίσει μεγαλύτερης διάρκειας αντίκτυπο στην απασχόληση. Η μεγαλύτερη ευελιξία στο σύστημα πληρωμένης γονικής άδειας και η παροχή παιδικών σταθμών ενθάρρυνε τη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας, αλλά απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες, δεδομένου ότι τα επίπεδα απασχόλησης μεταξύ των γυναικών παραμένουν χαμηλότερα του 60 %. Η περίοδος επιλεξιμότητας για τη χορήγηση επιδόματος ανεργίας είναι συντομότερη από τον μέσο χρόνο που χρειάζονται οι άνεργοι για να βρουν εργασία. Ο αριθμός των ατόμων που αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού στην Ουγγαρία αυξάνεται σταθερά και επί του παρόντος αντιπροσωπεύει σχεδόν το ένα τρίτο του συνολικού πληθυσμού. Η φτώχεια εξακολουθεί να επηρεάζει δυσανάλογα τις μειονεκτούσες ομάδες, και ιδιαίτερα τα παιδιά και τους Ρομά. Παρά την εφαρμογή εθνικής στρατηγικής για την κοινωνική ένταξη, τα μέτρα πολιτικής στους περισσότερους τομείς δεν προωθούν συστηματικά τους στόχους που καθορίστηκαν από αυτή τη στρατηγική. Για την αποτελεσματική μείωση της φτώχειας χρειάζονται ολοκληρωμένα και εξορθολογισμένα μέτρα.

- (14) Το επιχειρηματικό περιβάλλον στην Ουγγαρία χαρακτηρίζεται από συχνές αλλαγές του κανονιστικού πλαισίου και περιορισμένο ανταγωνισμό σε ολόένα και περισσότερους τομείς. Στον τομέα των υπηρεσιών θεσπίστηκαν νέοι φραγμοί, ενώ οι ήδη υφιστάμενοι δεν καταργήθηκαν (π.χ. όσον αφορά τα φαρμακεία, τη διαχείριση των αποβλήτων, τις κινητές πληρωμές, το λιανικό εμπόριο καπνού και τα σχολικά εγχειρίδια). Οι επενδύσεις μειώθηκαν ιδιαίτερα έντονα στους τομείς όπου τα τελευταία χρόνια επιβλήθηκαν πρόσθετοι τομεακοί φόροι. Μεταξύ των ετών 2010 και 2013, οι ονομαστικές επενδύσεις μειώθηκαν κατά 44 % στον τομέα της ενέργειας, 28 % στον χρηματοπιστωτικό τομέα και 18 % στον τομέα των επικοινωνιών, ενώ αυξήθηκαν κατά 3,4 % συνολικά. Σημειώθηκε κάποια πρόοδος όσον αφορά τη βελτίωση του ανταγωνισμού στις δημόσιες συμβάσεις, αλλά απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες. Παραδείγματος χάριν, η μεγαλύτερη χρήση ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων θα μπορούσε να αποφέρει σημαντική εξοικονόμηση δαπανών, να βελτιώσει τη διαφάνεια των δημοσίων συμβάσεων και να αυξήσει τον ανταγωνισμό. Έχουν ληφθεί μέτρα για την εφαρμογή στρατηγικών σχετικά με την ακεραιότητα και την προώθηση καλύτερων προτύπων διαφάνειας στη δημόσια διοίκηση, αλλά απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της διαφθοράς.
- (15) Το ποσοστό των μαθητών που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο αυξάνεται και η θέσπιση στρατηγικής για την πρόληψη της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου έχει καθυστερήσει επανειλημμένα. Απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες προκειμένου οι μαθητές να αποκτήσουν βασικές δεξιότητες, ικανότητες και προσόντα κατάλληλα για την αγορά εργασίας. Η ίση πρόσβαση σε κανονική ποιοτική εκπαίδευση εξακολουθεί να αποτελεί μείζον πρόβλημα για τα μειονεκτούντα παιδιά, ιδίως των Ρομά. Θεσπίστηκε ένας νέος νόμος για την επαγγελματική κατάρτιση, ο οποίος μεταξύ άλλων εισάγει ένα νέο «δυναμικό μοντέλο», προκειμένου να διευκολύνει τη δύσκολη πάντα μετάβαση από την εκπαίδευση στην αγορά εργασίας: τα αποτελέσματα αυτού του νόμου πρέπει να παρακολουθούνται εκ του σύνεγγυς.
- (16) Η Ουγγαρία συνέχισε να εφαρμόζει μειώσεις στις τιμές τελικού χρήστη της ηλεκτρικής ενέργειας και του αερίου το 2013 και το 2014. Οι μειώσεις αυτές των τιμών, σε συνδυασμό με την πρόσθετη φορολογική επιβάρυνση των εταιρειών ενέργειας, είχαν αρνητικές επιπτώσεις στην ικανότητα των παρόχων ενέργειας να καλύψουν το κόστος, καθώς και στις επενδύσεις στον τομέα της ενέργειας και τη συντήρηση του δικτύου. Σήμερα, η ενεργειακή ένταση των νοικοκυριών είναι μεταξύ των υψηλότερων της Ένωσης και η ενεργειακή απόδοση θα μπορούσε να βελτιωθεί ιδίως στον τομέα των κατοικιών. Η έλλειψη ανεξαρτησίας της ρυθμιστικής αρχής ενέργειας για τον καθορισμό των όρων πρόσβασης στα δίκτυα και των τιμών εξακολουθεί να προκαλεί ανησυχία. Έχουν ληφθεί ορισμένα μέτρα για τον εξορθολογισμό της οργάνωσης των εταιρειών δημοσίων συγκοινωνιών, αλλά θα μπορούσε να βελτιωθεί περαιτέρω η βιωσιμότητα με την αντιμετώπιση των λειτουργικών δαπανών και την αλλαγή του συστήματος τιμολόγησης.
- (17) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή διενήργησε πλήρη ανάλυση της οικονομικής πολιτικής της Ουγγαρίας. Αξιολόγησε το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων και το πρόγραμμα σύγκλισης. Έλαβε υπόψη όχι μόνο τη χρησιμότητά τους για την άσκηση διατηρήσιμης δημοσιονομικής και κοινωνικοοικονομικής πολιτικής στην Ουγγαρία, αλλά και το κατά πόσο συνάδουν με τους κανόνες και τις κατευθύνσεις της ΕΕ, δεδομένης της ανάγκης ενδυνάμωσης της συνολικής οικονομικής διακυβέρνησης της Ένωσης μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων σε επίπεδο ΕΕ κατά τη διαμόρφωση των μελλοντικών εθνικών αποφάσεων. Οι συστάσεις που διατυπώνει στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου αντικατοπτρίζονται στις συστάσεις 1 έως 7 κατωτέρω.
- (18) Βάσει της παρούσας αξιολόγησης, το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σύγκλισης και η γνώμη του ⁽¹⁾ αποτυπώνεται ιδίως στη σύσταση 1 κατωτέρω.

(¹) Βάσει του άρθρου 9 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97.

- (19) Βάσει της εμπειριστατωμένης επισκόπησης της Επιτροπής και της παρούσας αξιολόγησης, το Συμβούλιο εξέτασε το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων και το πρόγραμμα σύγκλισης. Οι συστάσεις που απηύθυνε σύμφωνα με το άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 αντικατοπτρίζονται στις συστάσεις 1, 2, 3 και 5 κατωτέρω,

ΣΥΝΙΣΤΑ να αναλάβει δράση η Ουγγαρία εντός της περιόδου 2014-2015 ώστε:

1. Να ενισχύσει τα δημοσιονομικά μέτρα για το 2014 δεδομένης της διαφαινόμενης διαφοράς σε σχέση με τις απαιτήσεις του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, και συγκεκριμένα τον κανόνα για το χρέος, με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2014. Το 2015 και μετά, να ενισχύσει σημαντικά τη δημοσιονομική στρατηγική για να εξασφαλίσει την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου στόχου και συμμόρφωση με τις απαιτήσεις μείωσης του χρέους προκειμένου να διατηρήσει τον δείκτη χρέους γενικής κυβέρνησης σε σταθερά πτωτική τροχιά. Να εξασφαλίσει τον δεσμευτικό χαρακτήρα του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού πλαισίου με συστηματικό εκ των υστέρων έλεγχο της τήρησης αριθμητικών δημοσιονομικών κανόνων και τη χρήση διορθωτικών μηχανισμών. Να βελτιώσει τη διαφάνεια των δημόσιων οικονομικών, μεταξύ άλλων με τη διεύρυνση του πεδίου αρμοδιοτήτων του Δημοσιονομικού Συμβουλίου, απαιτώντας την κατάρτιση τακτικών μακροοικονομικών δημοσιονομικών προβλέψεων και αξιολογήσεων δημοσιονομικού αντίκτυπου των σημαντικών προτάσεων πολιτικής.
2. Να συμβάλει στην αποκατάσταση της κανονικής δανειοδοτικής ροής στην οικονομία, μεταξύ άλλων με βελτίωση του σχεδιασμού και μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Να προσαρμόσει τον φόρο στις χρηματοπιστωτικές συναλλαγές προκειμένου να αποφευχθεί η εκτροπή εξοικονομήσεων από τον τραπεζικό τομέα και να ενισχύσει τα κίνητρα για τη χρήση ηλεκτρονικών πληρωμών. Να διερευνήσει και να άρει τα εμπόδια για την εξυγίανση του χαρτοφυλακίου, μεταξύ άλλων επιβάλλοντας αυστηρότερους κανόνες τροφοδότησης για τα αναδιαρθρωμένα δάνεια, καταργώντας τα εμπόδια για την κατάσχεση εγγυήσεων, καθώς και αυξάνοντας την ταχύτητα και αποτελεσματικότητα της διαδικασίας αφερεγγυότητας. Εν προκειμένω, να διαβουλευτεί στενά με τα ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με τις νέες πρωτοβουλίες πολιτικής και να εξασφαλίσει ότι είναι καλά στοχευμένες και δεν αυξάνουν τον ηθικό κίνδυνο για τους δανειολήπτες. Να ενισχύσει περαιτέρω τη ρύθμιση και εποπτεία του χρηματοπιστωτικού τομέα.
3. Να διασφαλίσει σταθερό, πιο ισορροπημένο και εξορθολογισμένο φορολογικό σύστημα για τις εταιρείες, μεταξύ άλλων με τη σταδιακή κατάργηση των στρεβλωτικών τομεακών φόρων. Να μειώσει τη φορολογική επιβάρυνση των χαμηλών εισοδημάτων, μεταξύ άλλων με τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των περιβαλλοντικών φόρων. Να εντείνει τα μέτρα για τη βελτίωση της φορολογικής συμμόρφωσης – ιδίως για τη μείωση της απάτης στον τομέα του ΦΠΑ – και τη μείωση των συνολικών δαπανών.
4. Να ενισχύσει τα καλά στοχευμένα ενεργά μέτρα πολιτικής για την αγορά εργασίας, μεταξύ άλλων επιταχύνοντας τη θέσπιση του συστήματος κατηγοριοποίησης των πελατών της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης με βάση τα χαρακτηριστικά γνωρίσματά τους. Να θέσει σε εφαρμογή το προβλεπόμενο δίκτυο καθοδήγησης για τη νεολαία και να το συντονίσει με εκπαιδευτικά ιδρύματα και τοπικούς φορείς ώστε να αυξηθεί η εμπέλειά του. Να εξετάσει το πρόγραμμα δημοσίων έργων για να αξιολογήσει την αποτελεσματικότητά του ως προς την παροχή βοήθειας για τη μετέπειτα εξεύρεση εργασίας και να ενισχύσει περαιτέρω τα στοιχεία ενεργοποίησής του. Να εξετάσει το ενδεχόμενο αύξησης της περιόδου επιλεξιμότητας για τη χορήγηση επιδόματος ανεργίας, λαμβάνοντας υπόψη το μέσο χρονικό διάστημα που απαιτείται για την εξεύρεση νέας εργασίας και να συνδέσει με τα μέτρα ενεργοποίησης. Να βελτιώσει την επάρκεια και την κάλυψη της κοινωνικής αρωγής ενισχύοντας παράλληλα τη σύνδεση με την ενεργοποίηση. Για την ανακούφιση της φτώχειας, να εφαρμόσει εξορθολογισμένα και ολοκληρωμένα μέτρα, ώστε να μειωθεί σημαντικά η φτώχεια, ιδίως μεταξύ των παιδιών και των Ρομά.
5. Να σταθεροποιήσει το κανονιστικό πλαίσιο και να ενισχύσει τον ανταγωνισμό στην αγορά, μεταξύ άλλων με την άρση των εμποδίων στον τομέα των υπηρεσιών. Να λάβει πιο φιλόδοξα μέτρα για την αύξηση του ανταγωνισμού και της διαφάνειας στις δημόσιες συμβάσεις, μεταξύ άλλων, με την καλύτερη χρήση των ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων, και να μειώσει περαιτέρω τη διαφθορά και τη συνολική διοικητική επιβάρυνση.
6. Να εφαρμόσει εθνική στρατηγική για την πρόληψη της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου με έμφαση στην πρόωρη αποχώρηση από τη επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση. Να θεσπίσει μια συστηματική προσέγγιση για να προωθήσει την κανονική εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς για τις μειονεκτούσες ομάδες, ιδίως τους Ρομά. Να στηρίξει τη μετάβαση τόσο μεταξύ διαφόρων βαθμίδων εκπαίδευσης όσο και προς την αγορά εργασίας, και να παρακολουθεί στενά την υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων στον τομέα της επαγγελματικής κατάρτισης. Να εφαρμόσει μεταρρύθμιση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης η οποία θα επιτρέπει να αυξηθεί ο αριθμός των σπουδαστών, ιδίως μειονεκτούντων, στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

7. Να εξετάσει τις επιπτώσεις της ρύθμισης των τιμών της ενέργειας στα κίνητρα για επενδύσεις και στον ανταγωνισμό στις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου. Να λάβει περαιτέρω μέτρα για να διασφαλίσει την αυτονομία της εθνικής ρυθμιστικής αρχής στον καθορισμό των τιμολογίων και των όρων του δικτύου. Να λάβει μέτρα για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης ιδίως στον τομέα των κατοικιών. Να ενισχύσει περαιτέρω τη βιωσιμότητα του συστήματος μεταφορών, μεταξύ άλλων με τη μείωση του λειτουργικού κόστους και τον έλεγχο του συστήματος τιμολόγησης των κρατικών επιχειρήσεων στον τομέα των μεταφορών.

Βρυξέλλες, 8 Ιουλίου 2014.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

P. C. PADOAN
